

Catalunya és un atri dels gentils

El pati o atri dels gentils representa una manera de ser cristià en el món del segle XXI, de ser-hi present. Catalunya i l'Església catòlica a Catalunya són un esplèndid atri dels gentils i poden ser un molt bon escenari per a acollir algunes de les seves sessions. Aquestes són dues tesis substancials.

El món de referència és el món, Occident, els pobles hispànics, Catalunya. Un món complex. Crisi econòmica, social, de valors. Fortes migracions. Pluralitat. Secularisme. Indiferència religiosa. Estructures eclesiaístiques (organització, jerarquia, dogmatisme, normativa) que grinyolen. Despertar d'adormits plantejaments nacionalcatòlics en sectors polítics i amb grups pietistes en un tancament defensiu i que, alhora, enceten amb ajuda d'alguns poders una ofensiva contra àmbits eclesials conciliars. Absència de Déu, però també amb indicis del seu retorn.

En aquest context, l'atri dels gentils constitueix una proposta de pensar i viure un cristianisme obert, raonable, compromès i dialogant. Un ser cristià situat a la frontera, en aquelles zones intel·lectuals i de la vida quotidiana on conviuen creients i agnòstics, fe i ciència, Església i política. El plantejament es proposat pel papa Benet XVI a finals de desembre del 2009 a Roma i és explicat per l'avui cardenal Gianfrano Ravasi, president del Pontifici Consell per a la Cultura, al gener del 2010 a Barcelona.

La primera trobada de l'atri dels gentils ha estat a París. Significatiu. París és símbol de la Il·lustració, capital de la laica França. El cardenal Lluís Martínez Sistach confia que una nova sessió de l'atri dels gentils se celebri durant el 2012 a Barcelona. La Barcelona, capital de Catalunya, ciutat cosmopolita, mediterrània, ben situada en el mapa internacional, projectant la Sagrada Família al món. També l'arquebisbe Jaume Pujol ha expressat el seu desig d'acollir l'atri dels gentils a Tarragona. La Tarraco paulina i cristianitzada des de fa dos mil anys. El catolicisme català desitja profundament que l'atri dels gentils celebri unes de les seves sessions aquí i aviat. Diversos factors confirmen aquest desig i aquest compromís.

1. L'atri dels gentils és des de fa temps una idea molt ben acceptada i amb sòlids precedents dialogants i aperturistes entre els creients de Catalunya. La llista és llarga. A títol d'exemple... L'extens diàleg mantingut pel llavors cardenal Joseph Ratzinger i Jürgen Habermas. La conversa entre el cardenal Carlo Maria Martini i Umberto Eco, plasmada en el llibre *En què creuen els que no creuen?* (Editorial Empúries). El diàleg entre el cardenal Philippe Barbarin i Luc Ferry reproduït a *Quin futur per al cristianisme?* (Fragmenta Editorial). I a casa nostra, els diàlegs que consten a *Cartes creuades* (Mediterrània): el bisbe Joan Carrera i Joan Reventós; David Jou i Jorge Wagensberg, Francesc Torralba i Xavier Rubert de Ventós; mossèn Josep M. Rovira Belloso i Eugenio Trias; Adela Cortina i Victòria Camps. També hi ha *La condició ambigua* (Herder), llibre-diàleg entre el monjo Lluís Duch i Albert Chillón.

2. La Fundació Joan Maragall (FJM) i l'abadia de Montserrat, que comparteixen l'edició de *Qüestions de Vida Cristiana* sintonitzen plenament amb el plantejament de l'atri dels gentils. La FJM fou creada el 1989 pel cardenal Narcís Jubany. Mossèn Antoni Matabosch, que ha estat el president del seu patronat fins al passat juny, que va ser rellevat per Josep M. Carbonell, s'ha expressat en aquest sentit: «La nostra fundació —recalca— ha tingut sempre la finalitat de dialogar amb el món de la increença i ser un atri dels gentils (...) Estem molt contents que el Papa empenyi a crear espais i moments de diàleg. Per part nostra, sempre ens trobarà preparats per a col·laborar».

3. L'abadia de Montserrat també ha estat i és avui un atri dels gentils. O una plaça de Diognet. Espai adequat a les circumstàncies eclesials, cíviques, culturals, socials i polítiques de cada període històric. *La plaça de Diognet* és el darrer llibre de l'abat P. Josep M. Soler. Diognet va ser el destinatari d'una carta d'autor desconegut de finals del segle II o principis del segle III que ha arribat fins al dia d'avui. Del text es dedueix que era un personatge no cristià, culte i interessat a conèixer el cristianisme. L'abat Soler comenta: «El nom de Diognet és simbòlic perquè fa referència a molts membres de la nostra societat que no tenen una convicció cristiana sedimentada ni potser religiosa en sentit ampli, però amb els quals els cristians hem de dialogar perquè

som part de la mateixa societat, en compartim les mateixes problemàtiques i conjuntament hem de trobar uns valors comuns que ens permetin de fonamentar una ètica que pugui ser socialment compartida».

4. La Sagrada Família s'ha erigit com un esplèndid atri dels gentils. Espai gaudiïnà fundament arrelat a la història i la realitat del país i amb una evident repercussió internacional en aquest segle XXI. Sobretot des de la visita de Benet XVI a la capital catalana el novembre del 2010. Hi ha coincidències de plantejaments entre Catalunya i el Vaticà. Es poden posar molts exemples d'aquesta sintonia. Joan Rigol, president delegat de la Junta de la Sagrada Família, ha expressat la voluntat que la basílica es converteixi en un centre d'espiritualitat que pugui aportar més diàleg entre creients i no creients. Els milers de turistes i visitants han de veure que la Sagrada Família és una obra d'art i de fe. I el cardenal Camillo Ruini, vicari emèrit del Papa a la diòcesi de Roma, ha fet un comentari en aquest sentit després de visitar el temple de Gaudí aprofitant una estada a Barcelona. Profetitzava: «La Sagrada Família romandrà en els segles futurs com un dels grans testimonis de la trobada entre fe i art en el temps que vivim».

5. Ràdio Estel i el setmanari *Catalunya cristiana* comparteixen aquests plantejaments. Han posat en marxa una sèrie de converses, moderades pel seu director, mossèn Jaume Aymar, entre creients i agnòstics. Persones del món de la creença i de la increença reflexionen i dialoguen en un clima de respecte. Victòria Camps i Francesc Torralba varen estrenar aquesta sèrie precisament titulada «L'atri dels gentils».

6. *La Bíblia catalana interconfessional* i la seva presentació al petit Palau de la Música és un altre d'aquests esdeveniments. Un esdeveniment altament significatiu, de molta qualitat i de gran profunditat que s'inscriu en l'atri dels gentils. Coneguts personatges creients i agnòstics de la intel·lectualitat, la Universitat i el periodisme explicaren des de la fe i l'agnosticisme la seva experiència de les lectures bíbliques en un reconfortant clima de serenitat i respecte. El carmelita Agustí Borrell i mossèn Armand Puig, ambdós biblistes, són persones clau d'aquest esdeveniment. També ho són dos agnòstics: Rafael Argullol i Perico Pastor. El dibuixant Pastor, il·lustrador d'aquesta Bí-

blia, ha escrit a *Foc Nou*: «Hem llegit la Bíblia, perquè és el llibre definitiu que ens ho resoldrà tot? No. Molt millor. Podem llegir la Bíblia. Llegir-la i rellegir-la, i a cada lectura descobrirem en el món, i en nosaltres, coses que no sospitàvem».

7. Cal deixar constància de *Fragmenta*, editorial nascuda el maig del 2007. Publica llibres clàssics i d'assaig en el plural àmbit religiós amb una visió aconfessional. «Publiquem llibres no religiosos sobre religions», segons els seus editors Ignasi Moreta i Inês Castel-Branco. Són llibres que poden ser llegits per tothom, creients o no, agnòstics o no, que comparteixen camins de recerca, d'obertura. Els editors afirmen: «Volem ser plurals sense ser relativistes. Volem acollir la diversitat religiosa sense caure en el sincretisme. Volem combatre els sectarismes sense construir nous dogmatismes». La presentació de cada llibre és una festa, un ritual, un diàleg públic entre autor i lectors. No és això una sessió de l'atri dels gentils?

8. El llibre *Jesucrist 2.0* (Pòrtic), de Francesc Torralba, se situa plenament al cor mateix de l'atri dels gentils. És un llibre molt personal en què l'autor explica les raons per les quals creu en Jesucrist. El seu plantejament és un diàleg sincer, obert i respectuós amb el lector d'avui, sigui creient, ateu o agnòstic. En un altre llibre, *Cristians en el món* (Pagès Editors), Torralba escriu: «Especialment interessant és la idea de Benet XVI de recrear, en el nostre món, l'atri dels gentils, aquest espai de trobada entre creients i no creients, per tal de generar un debat constructiu sobre el futur i allò genuïnament humà».

9. Els fets assenyalats (esdeveniments, llibres, declaracions, gestos...), entre molts altres que es podrien mencionar, demostren que Catalunya i l'Església catòlica catalana constitueixen un veritable atri dels gentils. Un magnífic escenari per a acollir les seves sessions. L'exposició que sobre la Sagrada Família i Antoni Gaudí se celebrarà a Roma ho ratifiquen. Mostren que els organitzadors (fundacions Joan Maragall i Sagrada Família) treballen pel diàleg entre fe i cultura contemporània. Hi treballen des de l'arrelament al país i a la comunitat amb un sentit catòlic, universal.

10. Totes aquestes actuacions vénen impulsades per la iniciativa de Benet XVI exposada, el desembre del 2009, en el tradicional dis-

---

---

curs papal de Nadal a la Cúria Romana. El Papa va dir: «Penso que l'Església hauria d'obrir avui també una mena de pati o atri dels gentils on els homes poguessin unir-se amb Déu, sense conèixer-lo i abans que hagin trobat l'accés al seu misteri, al servei del qual es troba la vida interior de l'Església. Al diàleg amb les religions cal afegir-hi avui sobretot el diàleg amb aquells per a qui la religió és quelcom estrany, per a qui Déu és desconegut i que, malgrat tot, no voldrien quedar-se simplement sense Déu, sinó apropiars'hi almenys com a Desconegut».